

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اراک
دانشکده پرستاری شازند

گروه آموزشی: پرستاری

عنوان درس: کارآموزی پرستاری کودک سالم نوع و تعداد واحد: ۱ واحد کارآموزی

دروس پیش نیاز: پرستاری کودک سالم و پرستاری بیماری های کودکان

دانشجویان (مقطع، رشته، ترم): کارشناسی پرستاری ترم ۶ نیمسال تحصیلی: نیمسال اول ۱۴۰۴-۱۴۰۵

تعداد دانشجو: ۲۷ نفر روزهای کارآموزی: شنبه، یکشنبه و دوشنبه

مدت کارآموزی: ۸ روز مسئول درس: آقای محمدرضا شمشیری

محل و بخش کارآموزی: بیمارستان امیرکبیر، بخش کودکان یک

❖ شرح درس: (بیان مختصر محتوای دوره، اهمیت بالینی، و نقش آن در تحقق شایستگی های حرفه ای پرستاری)

بیان مختصر محتوای دوره:

این دوره کارآموزی دانشجویان را با اصول پرستاری از کودک سالم آشنا می سازد و تمرکز آن بر رشد و تکامل کودک در ابعاد جسمی، اجتماعی، روانی، ذهنی، جنسی و عاطفی در سنین مختلف شامل شیرخوارگی، نوپایی، خردسالی، سن مدرسه و نوجوانی است. دانشجویان با مدیریت چالش های تکاملی هر سن و ارائه آموزش های ارتقای رشد و تکامل به خانواده ها آشنا می شوند.

اهمیت بالینی:

شناخت رشد و تکامل طبیعی کودک و توانایی تشخیص مشکلات بالقوه، دانشجویان را قادر می سازد تا مداخلات پرستاری پیشگیرانه و مراقبت های حمایتی مناسب را ارائه کنند. این مهارت ها به کاهش بیماری ها، پیشگیری از عفونت ها، و بهبود کیفیت زندگی کودکان کمک می کند.

نقش دوره در تحقق شایستگی های حرفه ای پرستاری:

این دوره دانشجویان را توانمند می سازد تا: مراقبت های پرستاری متناسب با سن و مرحله رشد ارائه دهند.

آموزش‌های سلامت و پیشگیری را به خانواده‌ها منتقل کنند.
مداخلات بالینی ایمن و علمی در محیط بیمارستان کودکان انجام دهند.

❖ **اهداف کلی:** (تعیین نتایج کلی مورد انتظار از دانشجو پس از اتمام دوره، با تأکید بر توانمندی‌های علمی، نگرشی و مهارتی)
پس از اتمام این دوره، انتظار می‌رود دانشجویان:

- ✓ با رشد و تکامل کودک در ابعاد جسمی، روانی، اجتماعی، ذهنی، جنسی و عاطفی در سنین مختلف آشنا شده و توانایی تشخیص مراحل طبیعی رشد را داشته باشند.
- ✓ قادر باشند معاینات فیزیکی و بررسی علائم حیاتی کودکان را به صورت دقیق و علمی انجام دهند.
- ✓ با مداخلات پرستاری پیشگیرانه و آموزش‌های سلامت به خانواده‌ها آشنا شوند و بتوانند آن‌ها را اجرا کنند.
- ✓ توانایی استفاده از روش‌های کنترل تب و پیشگیری از عفونت‌ها را در محیط بالینی داشته باشند.
- ✓ مهارت انجام محاسبات دارویی و مایع درمانی ویژه کودکان و کنترل جذب و دفع مایعات را کسب کنند.
- ✓ با اصطلاحات و پروسیجرهای بخش کودکان آشنا شوند و بتوانند در محیط بالینی تعامل موثر با کودک و خانواده برقرار کنند.
- ✓ توانایی ثبت و نگارش فرایند پرستاری و استفاده از ابزارهای ارزیابی رشد و تکامل را داشته باشند.
- ✓ نگرش حرفه‌ای و رفتار اخلاقی، دقیق و مسئولانه در مراقبت از کودک سالم را تقویت کنند.

❖ **اهداف رفتاری:** (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی و روانی حرکتی)

اهداف در حیطه شناختی (Cognitive Domain)

انتظار می‌رود کارآموز پس از پایان دوره بتواند:

- ✓ بخش کودکان، ساختار فیزیکی، پرسنل، و تجهیزات بالینی را شناسایی و توصیف نماید.
- ✓ اصطلاحات تخصصی رایج در مراقبت از کودکان را تعریف و در موقعیت‌های بالینی به درستی به کار برد.
- ✓ اصول انجام معاینات فیزیکی و سنجش علائم حیاتی متناسب با سن کودک را توضیح دهد.
- ✓ مراحل شرح حال‌گیری از کودک و خانواده را بیان کرده و اهمیت ثبت دقیق اطلاعات را تحلیل کند.
- ✓ ابزارها و شاخص‌های ارزیابی رشد و تکامل را نام برده و تفسیر نتایج آن‌ها را انجام دهد.
- ✓ اصول پیشگیری از عفونت و ایمنی در محیط بخش کودکان را تشریح کند.
- ✓ روش‌های کنترل تب و مداخلات دارویی و غیر دارویی مربوط به آن را توضیح دهد.
- ✓ اصول حفظ تعادل مایعات بدن و نحوه محاسبه نیازهای مایع و دارویی در کودکان را تبیین کند.
- ✓ تفاوت‌های رشد و تکامل در گروه‌های سنی مختلف (شیرخوار، نوپا، خردسال، مدرسه و نوجوان) را مقایسه نماید.
- ✓ علل، علائم و راهکارهای پرستاری در مواجهه با چالش‌های تکاملی هر گروه سنی را تشخیص دهد.

اهداف در حیطه عاطفی (Affective Domain)

انتظار می‌رود کارآموز در پایان دوره بتواند:

- ✓ نگرش مثبت و همدلانه نسبت به کودکان بیمار و خانواده آنان نشان دهد.
- ✓ اهمیت نقش پرستار در ارتقای رشد، ایمنی و سلامت کودکان را درک کند.
- ✓ در تعامل با کودک و خانواده، رفتار محترمانه، صبورانه و حمایتی از خود بروز دهد.
- ✓ به رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای، رازداری و حفظ کرامت انسانی در مراقبت از کودک متعهد باشد.

- ✓ احساس مسئولیت، نظم و دقت در انجام وظایف بالینی را در خود تقویت کند.
- ✓ نسبت به انجام مراقبت‌های ایمن، مبتنی بر شواهد و متناسب با سن کودک احساس تعهد داشته باشد.
- ✓ تمایل به یادگیری مستمر و استفاده از منابع علمی جدید در مراقبت از کودکان را نشان دهد.

اهداف در حیطه روانی-حرکتی (Psychomotor Domain)

انتظار می‌رود کارآموز پس از پایان دوره بتواند:

- ✓ تجهیزات و وسایل مورد استفاده در بخش کودکان را شناسایی و به‌درستی به‌کار گیرد.
- ✓ علائم حیاتی کودکان را به‌طور دقیق و ایمن اندازه‌گیری و ثبت نماید.
- ✓ شرح حال کامل از کودک و خانواده اخذ و مستندات را در پرونده ثبت کند.
- ✓ ارزیابی رشد و تکامل را با استفاده از نمودارها و ابزارهای استاندارد انجام دهد.
- ✓ مراقبت‌های پرستاری پایه از جمله کنترل تب، مایع‌درمانی، تغذیه و بهداشت را به‌صورت صحیح اجرا نماید.
- ✓ دوز داروها و مایعات را به‌طور دقیق محاسبه و در اجرای درمان دارویی مشارکت کند.
- ✓ معاینه فیزیکی کلی کودک را انجام داده و یافته‌های طبیعی و غیرطبیعی را تشخیص دهد.
- ✓ آموزش‌های لازم به والدین در زمینه مراقبت از کودک در منزل، پیگیری رشد و رعایت اصول ایمنی را ارائه نماید.
- ✓ در اجرای پروسیجرهای بالینی (مانند تزریق، نمونه‌گیری، تعویض پانسمان و ...) با رعایت اصول ایمنی و کنترل عفونت همکاری کند.
- ✓ در کلاس و بحث‌های بالینی شرکت فعال داشته و یافته‌های خود را به‌طور علمی ارائه نماید.

❖ شیوه تدریس کارآموزی: (ذکر رویکردهای آموزشی نظیر آموزش حین مراقبت، بحث گروهی، نمایش عملی، بازخورد بالینی و...)

- ✓ آموزش حین مراقبت (Bedside Teaching): اجرای مراقبت‌های پرستاری در کنار کودک بیمار با نظارت مستقیم مربی، شامل معاینه فیزیکی، کنترل علائم حیاتی، تزریقات و آموزش به والدین.
- ✓ نمایش عملی (Demonstration): آموزش گام‌به‌گام مهارت‌های بالینی مانند اندازه‌گیری وزن، قد و دور سر، علائم حیاتی، دارودهی و مایع‌درمانی و مراقبت‌های پرستاری.
- ✓ بحث گروهی (Group Discussion): بررسی موارد بالینی روزانه، چالش‌های مراقبتی، تحلیل وضعیت‌های رشد و تکامل و تبادل تجربه میان کارآموزان.
- ✓ یادگیری مبتنی بر مورد (Case-Based Learning): تحلیل پرونده‌های واقعی کودکان بستری برای درک ارتباط تئوری با عمل و تقویت تصمیم‌گیری بالینی.
- ✓ بازی نقش (Role Playing): تمرین ارتباط درمانی با کودک و خانواده در موقعیت‌های شبیه‌سازی شده جهت تقویت مهارت‌های ارتباطی و همدلی.
- ✓ بازخورد بالینی (Clinical Feedback): ارائه بازخورد مستمر، فوری و سازنده توسط مربی جهت اصلاح عملکرد و ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای.
- ✓ آموزش همتایان (Peer Learning):

تشویق کارآموزان به آموزش و توضیح مفاهیم رشد، بیماری‌ها و مهارت‌های پرستاری به یکدیگر برای افزایش درگیری فعال در یادگیری.

✓ آموزش مبتنی بر مشاهده (Observation-Based Learning):

مشاهده مراقبت‌های تخصصی پرستاران مجرب در بخش نوزادان و کودکان و بحث درباره‌ی اصول حرفه‌ای و اخلاقی انجام کارها.

❖ تعیین رفتارهای ورودی:

- ✓ آشنایی با مفاهیم پایه پرستاری از قبیل بهداشت دست، کنترل عفونت و اصول ایمنی بیمار.
- ✓ تسلط بر اندازه‌گیری علائم حیاتی (دما، نبض، فشارخون و دما) و ثبت دقیق آن‌ها.
- ✓ آشنایی با روش‌های عمومی تزریقات، سرم‌تراپی و مراقبت‌های پرستاری در بزرگسالان.
- ✓ آشنایی کلی با آناتومی و فیزیولوژی بدن کودک در مقایسه با بزرگسال.
- ✓ آگاهی از اصول اخلاق حرفه‌ای، ارتباط درمانی مؤثر با بیمار و خانواده، و رعایت حقوق کودک بیمار.
- ✓ توانایی برقراری ارتباط مؤثر با تیم درمان (پزشک، پرستار و خانواده).
- ✓ آشنایی با مفاهیم پایه رشد و تکامل کودکان و مراحل مختلف آن.
- ✓ داشتن نگرش مثبت نسبت به مراقبت از کودکان بیمار و اهمیت نقش پرستار در کاهش اضطراب والدین و کودک.

❖ نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی: (تعیین ابزارهای ارزیابی، آزمون کتبی یا عملی، و تعیین سهم

هر روش در نمره نهایی)

✓ استفاده از ابزار فرم ثبت فعالیت بالینی و فرم ارزشیابی رفتار حرفه‌ای:

فعالیت بالینی: ۵۰٪

حضور غیاب: ۱۰٪

رفتار حرفه‌ای: ۲۰٪

امتحان و تکالیف: ۲۰٪

❖ سیاست‌ها و قوانین کارآموزی:

- حضور به موقع دانشجو در محل کارآموزی الزامی است و ساعات کارآموزی در نوبت صبح از ۷:۳۰ تا ۱۳:۳۰ و نوبت عصر از ۱۳:۳۰ تا ۱۹:۳۰ تعیین شده است.
- همزمانی حضور دانشجو با مربی مربوطه در بخش و خارج شدن دانشجو با مربی از بخش الزامی است. (به جز دوره اینترنتشیپ)
- هر گونه اقدام بالینی باید با هماهنگی مربی مربوطه باشد و عدم رعایت این موارد، مشمول قوانین آموزشی می‌باشد.
- غیبت بیش از یک روز منجر به دریافت نمره صفر در کارآموزی می‌شود، مگر در موارد خاص با تصویب شورای آموزشی.
 - یک روز غیبت موجه، دانشجو موظف به جبران یک روز کارآموزی با هماهنگی مربی و مدیرگروه است.
 - یک روز غیبت غیرموجه، دانشجو موظف به جبران دو روز کارآموزی با هماهنگی مربی و مدیرگروه است و مشمول کسر نمره خواهد بود.
- رعایت ادب و احترام در برخورد با بیماران، همراهان و کارکنان الزامی است.
- رعایت پوشش حرفه‌ای شامل اتیکت شناسایی دانشجویی، لباس فرم تمیز و مرتب، پرهیز از زیورآلات، آرایش غلیظ، لاک ناخن و موارد غیرضروری الزامی است.

- رعایت اصول بهداشت فردی مانند موی مرتب، ناخن کوتاه و پوشش مناسب الزامی است.
- استفاده از تلفن همراه در ساعات آموزشی جهت مسائل شخصی غیرمجاز می باشد. (تنها با هماهنگی مربی و شرایط خاص مجاز می باشد)
- مشارکت فعال در تمامی فعالیت های آموزشی، درمانی و کارگاهی که از سوی مربی تعیین می شود، الزامی است.
- ترک محل کارآموزی بدون هماهنگی با مربی، انجام امور شخصی در ساعات کارآموزی غیر مجاز می باشد.
- عکسبرداری، فیلم برداری یا ضبط صدا از فضای کارآموزی، بیمار و پرونده بیماران بدون مجوز رسمی غیر مجاز می باشد.

❖ منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری: (فهرست منابع علمی و پروتکل های بالینی مرتبط با اهداف دوره)

Hockenberry, M. J., & Wilson, D. (2023). Wong's Nursing Care of Infants and Children (Last ed.). St. Louis, MO: Elsevier.

اهداف رفتاری مورد انتظار در بخش های بالینی تعیین شده

جلسات	اهداف رفتاری
روز اول	دانشجو بتواند ساختار و سازمان فیزیکی بخش کودکان را توصیف کند. وسایل و تجهیزات پرکاربرد (ترازو، پمپ انفیوژن، ترمومتر، پالس اکسی متر و...) را نام ببرد. مقررات عمومی بخش، اصول حضور، گزارش دهی و کنترل عفونت را توضیح دهد. تفاوت محیط بخش کودکان با بخش بزرگسالان را از نظر ایمنی و ارتباط بیان کند.
روز دوم	دانشجو بتواند اهمیت ارتباط مؤثر با کودک و خانواده را توضیح دهد. مراحل گرفتن شرح حال از والدین را تشریح کند. عوامل مؤثر بر تغییرات علائم حیاتی در گروه های سنی مختلف را تفسیر نماید. مفهوم رشد و تکامل و اهمیت ارزیابی منظم آن را شرح دهد. مشارکت فعال در مراقبت های پرستاری موجود در بخش تحت نظارت مربی.
روز سوم	مفهوم ایمنی در محیط کودکان و نحوه پیشگیری از خطرات را درک و به کار گیرد. دانشجو بتواند یافته های فیزیکی مشاهده شده در کودک را تفسیر کند. مفهوم ایمنی در محیط کودکان و نحوه پیشگیری از خطرات را درک و به کار گیرد. مفاهیم رشد و تکامل کودک شیرخوار را بیان کند و چالش های تکاملی را تبیین نماید. مشارکت فعال در مراقبت های پرستاری موجود در بخش تحت نظارت مربی.
روز چهارم	دانشجو بتواند نیازهای روانی و اجتماعی کودک بستری را تحلیل کند. مفاهیم رشد و تکامل کودک نوپا را بیان کند و چالش های تکاملی را تبیین نماید. مشارکت فعال در مراقبت های پرستاری موجود در بخش تحت نظارت مربی.
روز پنجم	اصول پایه داروشناسی در کودکان (جذب، متابولیسم، دفع) را بیان کند. عوامل مؤثر بر دوز دارو در کودکان را توضیح دهد. اصول ایمنی در دارودهی را تشریح کند.

انواع راه‌های تزریق دارو در کودکان و نکات اختصاصی هر روش را توضیح دهد. مفاهیم رشد و تکامل کودک خردسال را بیان کند و چالش‌های تکاملی را تبیین نماید. مشارکت فعال در مراقبت‌های پرستاری موجود در بخش تحت نظارت مربی.	
روز ششم با استفاده از ابزارهای بررسی رشد و تکامل یک کودک را بررسی نماید و برای چالش‌های رشد و تکامل کودک در قالب فرایند پرستاری اقدامات مربوطه را انجام دهد. مفاهیم رشد و تکامل کودک سن مدرسه را بیان کند و چالش‌های تکاملی را تبیین نماید. مشارکت فعال در مراقبت‌های پرستاری موجود در بخش تحت نظارت مربی.	
روز هفتم اهمیت مشارکت والدین در روند مراقبت را تبیین نماید. یافته‌های رشد غیرطبیعی را از یافته‌های طبیعی افتراق دهد. مفاهیم رشد و تکامل نوجوان را بیان کند و چالش‌های تکاملی را تبیین نماید. مشارکت فعال در مراقبت‌های پرستاری موجود در بخش تحت نظارت مربی.	
روز هشتم علل اضطراب و ترس در کودکان بیمار را توضیح دهد. مشارکت فعال در مراقبت‌های پرستاری موجود در بخش تحت نظارت مربی. آزمون پایان کارآموزی و ارائه تکالیف و کیس انتخاب شده توسط دانشجو.	